

Zánět pohrudnice provází bodavá bolest

Lékař radí

DAGMAR ČERŇANSKÁ

Příbram – Žádná bolest a obzvláště ta, která nás trápí delší dobu, by se neměla podceňovat. Mezi velmi bolestivá onemocnění patří i zánět pohrudnice. Na otázky odpovídá MUDr. Jakub Urban, plicní lékař interního oddělení Oblastní nemocnice Příbram.

Co je pohrudnice a jakou má funkci?

Pohrudnice neboli hrudní pleura je tenká blána, kterou je vystlána hrudní dutina. Plíce, které jsou uloženy v hrudní dutině, jsou na povrchu kryty podobnou blánou, nazývanou poplicnice neboli plicní pleura. Obě blány přiléhají těsně k sobě a plynule po sobě kloužou při dechových pohybech. Mezi nimi je úzká štěrbinová, takzvaná pleurální dutina. Pleurální dutina za normálních okolností obsahuje jen malé množství tekutiny, ne více než 20 ml. Tato pleurální tekutina zde vzniká filtrací krevní plazmy z cév pohrudnice a je následně znovu vstřebávána lymfatickým systémem. Kapacita tohoto vstřebávání je asi 500 ml za den, takže za normálních okolností nedochází k hromadění tekutiny v pleurální dutině. Při zánětu pohrudnice však toto vstřebávání může vážnout a může pak docházet k nahromadění tekutiny, takzvaného výpotku.

Co je nejčastější příčinou zánětu pohrudnice?

Zánět pohrudnice může mít různé příčiny. Nejčastěji se jedná o bakteriální nebo virovou infekci, často zánět pohrudnice doprovází zánět („zápal“) plic. Také ale může nastat zánět samotné pohrudnice bez zánětu plic. Vzácnější příčinou zánětu pohrudnice je tuberkulóza. Příčiny mohou být i neinfekční, například úrazy, sta-

vy po operacích, nádorová či revmatická onemocnění a další.

Jak poznáme, že takové onemocnění máme?

Hlavními projevy jsou bolest na hrudi, zrychlené dýchání, kašel, dušnost. Všechny tyto příznaky ale mohou být zapříčiněny i jinými onemocněními, a proto je třeba pátrat po charakteristických znacích zánětu pohrudnice. Bolest má takzvaný „pleurální charakter“. Můžeme si představit, že zánětlivě změněné pohrudnice a poplicnice o sebe „drhnou“ a tím se dráždí v pohrudnici uložená nervová zakončení. Bolest je ostrá, bodavá či píchavá, zvýrazňuje se při pohybech hrudníku, tedy při kašli, hlubokém dýchání, zívání, apod. Může se přenášet z hrudníku do oblasti břicha, krku, ramen. Bolest často omezuje hloubku dýchání, pacient dýchá mělce, aby omezil vznik bolesti. Během dalšího průběhu zánětu se může bolest zmírnit nebo ustoupit, a to

tehdy, když se nahromadí tekutina v pohrudniční dutině, která zamezí drhnutí pohrudnice a poplicnice o sebe. Takže ústup bolesti nemusí vždy znamenat, že je již vše v pořádku. Kromě výše uvedených znaků se setkáváme také s obecnými projevy zánětlivého onemocnění – únavou, horečkou, pocením, nechutenstvím.

Jaká vyšetření nás čekají a musíme ke konkrétnímu specialistovi?

Základem ke stanovení správné diagnózy je, jako ostatně u všech onemocnění, rozhovor lékaře s pacientem o jeho obtížích a o možných souvislostech. Lékař také provádí „fyzikální“ vyšetření (pohledem, poslechem, pohlazením, poklepem). Při podezření na zánět pohrudnice nechá zhotovit rentgenový snímek hrudníku a rozbor krve. Tato běžná vyšetření může provést každý lékař. Při potvrzení diagnózy, závažném podezření na ni nebo při nejasnostech pacienta

odešle za pneumologem nebo internistou. Ten může doporučit další vyšetření, jako například ultrazvukové vyšetření nebo počítačovou tomografii (CT).

Dá se nemoc dobře vyléčit?

Pokud jde o nekomplikovaný zánět pohrudnice, jedná se o onemocnění dobře léčitelné. Podávají se antibiotika a běžné léky proti bolesti a zánětu. Pacient může být v domácím prostředí, musí však dodržovat klidový režim. Hospitalizace se zvažuje u rozsáhlejšího postižení a v případě komplikací. Za hospitalizace se zpravidla provede hrudní punkce – po předchozím místním znecitlivění se zavede jehla do pohrudniční dutiny a pomocí ní se vypustí nebo odsaje nahromaděná tekutina. Jednak proto, aby se ze vzorku tekutiny udělaly příslušné rozborry ke zjištění přesné příčiny onemocnění a také proto, že vypuštěním tekutiny z pohrudniční dutiny se pacientovi zpravidla uleví.